

Rize Milletvekili İsmail Sarıgöz'ün, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/631)

23 . 1 . 1968

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 . 7 . 1967 tarih 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine ve geçici 18 nci maddesine 1 fıkra eklenmesine dair hazırlanmış olduğum kanun teklifi ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

İsmail Sarıgöz
Rize Milletvekili

GEÇİCİ 4 NCÜ MADDENİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR GEREKÇE

Silâhlı Kuvvetler mensubu subay ve astsubayların yeni personel rejimi ile ilgili malî haklarının tahakkuku 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun malî hükümleri ile birlikte tatbik edileceği tarihe kadar tehir olunmuştur.

Yüce Meclis'in sayın üyelerinin malûmu olduğu üzere Türk Silâhlı Kuvvetleri Askerî Personel Kanununun 3 ncü maddesi ile, mülga 4273 numaralı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanunundaki yarbay rütbesinde 3 senelik bekleme müddeti 4 seneye çıkarılmış ve geçici 4 ncü madde ile de, Askerî Personel Kanunu yürürlüğe girdiği tarihte, yarbay olanların bekleme süresi 3 yıl olarak, 4273 No. lu Kanundaki süre müktesep hak olarak muhafaza edilmiştir.

Yukarıda arz edildiği üzere gerek Askerî Personel Kanunu ve gerekse 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun malî hükümleri yürürlüğe konana kadar, sivil ve askerî sektördeki barem kanunlarının tatbikine devam olunacaktır.

Gerek 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile kaldırılan 4273 numaralı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanunu ve gerekse Memurlar Kanununda bir üst derece maaşa liyakat için 3 senelik bekleme süresi nazarı itibara alınmış ve maaş dereceleri de 7244 - 262 sayılı kanunlarla ahenkli bir şekilde tanzim edilmiştir.

27 . 7 . 1967 gün 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile malî yönleri ile kısa bir zamanda tatbik edilecekmiş gibi hazırlanmış ve her sene bir maaş artışı nazariyesine göre düzenlenmiştir. Bunun için de 4273 sayılı Kanundaki yarbaylıkta bekleme süresi olan 3 sene 926 sayılı Kanunla 4 seneye çıkarılmıştır. Vâzın kanun bu maddeyi düzenlerken 4 senelik yarbaya; 4273 sayılı Kanun tatbik edilse idi bir senelik albaya vereceği maaşa yakın bir meblâğ ödiyeceğini düşünmüş ve malî yönden her hangi bir mağduriyete düşülmiyeceğini kabul etmiştir.

Oysaki 657 sayılı Kanunun malî yönlerini tatbiki ile alâkalı bazı maddeleri, Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş, ve bu hususta Hükümetçe yapılan tetkikler de sona ermemiştir.

Askerî personel rejimi malî yönleri ile tatbik edilmediği takdirde dahi 926 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesi uygulanarak, 4 senelik yarbaya 262 sayılı Kanun gereğince 1 500 lira üzerin-

den maaş ödenecek ve sivil sektörle aynı derecedeki 3 senesini bitirmiş memur 1 750 liraya terfi etmiş iken yarbay mağdur edilmiş olacaktır.

Böylelikle barem dereceleri arasında, 1 500 lira barem derecesinde, aynı süre bekliyenlerin üst maaş terfilerinde askerler aleyhine bir tefrik yapılacaktır. 657 sayılı Kanun malî yönleri ile tatbik edilse dahi, bu ayrıcalık Anayasa Mahkemesinin 657 sayılı Kanundaki iptal hükümlerine muvazi olarak Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda da değişiklikler yapılana kadar devam edecektir.

Yüce Meclisin böyle bir durumun tezahürüne sebebiyet vermeyi arzulamadığı kanısı ile işbu madde hazırlanmış bulunmaktadır.

Geçici 18 nci maddeye ek fıkranın gerekçesi

Usulen Silâhlı Kuvvetler mensupları için bir reform mahiyetinde olmak üzere Yasama Meclislerince 27 . 7 . 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu kabul edilerek yürürlüğe konulmuş bulunmaktadır.

Bu kanun personel idaresi bakımından yepyeni esas ve prensipler getirmiştir. Kanun vâzı getirilen yeni esas ve prensipleri mevcut personelin intibakım temin için kendisinden evvelki geçitli konuların tatbikinden doğan aksaklıkları gidermeyi düşünmüş ve bu suretle personelin yeni rejime pürüzsüz girmesini temin gayesi ile bir kısım hükümlere yer vermiştir. Böylece 30 - 40 yıldan beri personel aleyhinde meydana gelen bütün hususlar bir defada düzeltilmiştir.

Vâzı kanunun kabul ettiği bu prensipler kanunun geçici 13 ve 18 nci maddelerinde yer almıştır. Bu maddeler ile,

1. 7417 sayılı Kanuna göre deniz ve hava kademinden istifade edebilmek için personelden bekleme süresinin üçte bir nisbetinde, istenilen kıta hizmetini aranmamış ve kıta hizmetini olmayan denizde Yzb. Bnb. lar - havada üçüncü Üstg.m., Yzb., Bnb. lar deniz ve hava kademelerinden istifade ile emsalî kara ve havanın yer subaylarından birer yıl erken terfi etmişlerdir.

2. İkinci Dünya Harbi sebebi ile mühendis yetiştirilmek üzere yabancı memleketlere geç gönderilmelerinden mağdur duruma düşen askerî yüksek mühendislerin nasıpları öğrenime zamanında gönderilenler misillî düzeltilmiş,

3. 29 . 5 . 1926 tarihi ile 24 . 3 . 1950 tarihleri arasında üsteğmenliği 3 yıldan fazla yapmış bulunanların nasıpları, fazla bekledikleri süre kadar ilerletilmiş,

4. Silâhlı Kuvvetler hesabına Harb Okulu ile fakülte ve yüksek okullarda öğrenim yapmakta iken başarısızlıktan, sıhhi sebepten öğrenimini bitiremiyerek muamele memuru olup bilâhare 6801 sayılı Kanunla subaylığa geçirilenlerin son rütbe nasıpları bir önceki 30 Ağustosla götürülmüş,

5. 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi kararının yürürlüğe girdiği tarihte fakülte veya yüksek okulların 3 ncü ve daha yukarı sınıflarında öğrenci olup halen Silâhlı Kuvvetlerde subay bulunanların son rütbe nasıpları bir yıl ileriye götürülmüş,

6. Fakülte ve yüksek okul mezunu ve Yd. Sb. iken 4273 sayılı Kanun zamanında muvazzaf sınıfa geçenlere kıdem verilmiş,

7. 4273 sayılı Kanununun 10 ncü maddesindeki havada deyiminden istifade ettirilmemiş olan Kara Ordusu pilotlarının nasıpları bir önceki 30 Ağustosla götürülmüş,

8. 1455 numaralı Kanun gereğince askerî memur yetiştirmek üzere sivil olarak kursa tabi tutulan personelin kurs süreleri kademelerine ilâve edilmiş,

9. Harb Okulu mezunu olup da Silâhlı Kuvvetlerin komptrolörlük hizmetlerinde görevlendirilen Siyasal Bilgiler Fakültesi, İktisat Fakültesi ve İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinden muvafak olanlara bir yıl kıdem verilmiş bulunmaktadır.

Bundan ayrı olarak 613 sayılı Kanunla Harb Okulundan 30 . 8 . 1933 ve daha önce mezun olup üsteğmenlikte 5 yıl bekliyenlere 2 yıl, 30 . 8 . 1934 dâhil 30 . 8 . 1941 dâhil arasında mezun olup üsteğmenliği 4 yıl yapanlara birer yıl kıdem tanınmıştır.

Ancak vâzın kanun bu mağduriyetleri önleyici hükümler sevk ederken 28 Mayıs 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi kararından 6 ay ve daha az süre ile istifade edenlerin durumlarını düzeltmeyi her nasılsa dikkate almamıştır.

Filhakika 28 . 5 . 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi kararı ile subaylara birer yıl kıdem verilmiş ise de tatbikatta her subay bu bir yıllık kıdemden istifade edememiş ve emsallerine nazaran mağdur olmuşlardır. Hattâ o kadar ki aralarında mezuniyet bakımından devre farkı olan subaylar arasında kıdem farkı kalmamıştır.

Bu durum, vâzın kanunca 926 sayılı Kanunun geçici 13, 18 nci maddeleri ve 613 sayılı kanunlarda dikkate alınıp düzeltilen durumların hiçbirisinden daha az muhik değildir.

Yukarda arz olunan gerçekler muvacehesinde her nasılsa dikkate alınmamış bu durumun düzeltilmesi gayesi ile işbu madde hazırlanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 2/631
Karar No. : 14

10 . 4 . 1968

Yüksek Bakışanlığa

Rize Milletvekili İsmail Sarıgöz'ün 916 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine ve geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde 916 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi uygun görülmiyerek, teklif sahibi tarafından geri alınmış; geçici 18 nci maddeye bir fıkra eklenmesine dair teklifin gerekçesi Komisyonumuz tarafından uygun mütalâa edilmiş ancak; teklifte asteğmenlikte, çeşitli disiplin cezaları veya imtihanında muvaffak olamama sebebiyle emsallerine nazaran geç terfi edenlerin mağduriyetini önlemek için verilen değişiklik önergesi kabul edilerek aynı nasıplı subayların, teklif kanunlaştığı takdirde aynı ölçülerle ve aynı şekilde istifade etmeleri temin edilmiş olacaktır.

Keza : Teklif kanunlaştığı takdirde kıdem almak suretiyle terfi edecek olan subayların eski maaşlarıyla yeni maaşlarına mütedair kesenekler T.C. Emekli Sandığına hesaplanıp adlarına borç kaydedilecek, her ay aylıklarından % 10 kesilmek suretiyle sandığa ödenmesini temin etmek gayesiyle bir fıkra ilâvesi uygun mütalâa edilmiştir.

3 alevhe karşı mevcudun ekseriyetiyle kabul edilen teklif Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
İzmir
Söz hakkım mahfuzdur
M. Ali Aytas

Antalya
H. Akçaloğlu

Edirne
N. Özoğul

Sözcü
Erzurum
N. Pasinli

Afyon Karahisar
Ş. Güler

İstanbul
İ. Sancar
İmzada bulunamadı

Rize
İ. Sarıgöz

Bursa
M. Tayyar

İzmir
Ş. Osma
İmzada bulunamadı

Mardin
R. Baykal

Ordu
Söz hakkım mahfuzdur
F. Güley

Sinop
N. Özgüç

İstanbul
O. Erkanlı

Kırklareli
Söz hakkım mahfuz, muhalefet
şerhim eklidir.
M. Atagün

Kırklareli
Muhalifim
O. Türkkân

Niğde
H. Özalp

Tekirdağ
K. Nebioğlu

Tokat
İ. Solmazer

Van
K. Kartal

Kanun teklifi Komisyonunda görüşülmüş ve reddolunmuş iken, bir hafta sonraki Komisyon toplantısında gündem dışı olarak tekriri müzakere talebiyle alınmış ve kabul edilmiştir. Tarafımızdan yapılan itiraz üzerine sözü edilen kanun teklifi üçüncü defa ele alınmış ve Millî Savunma Bakanının bu hususta Komisyona gelerek şahsen izahat verme talebinde bulunması da nazara alınmadan kabul edilmiştir.

Millet Meclisinde reddolunan kanun tekliflerinin aynı iktima devresinde tekrar ele alınmayacağı İktüzüğün 77 nci maddesinde açıkça ifade edilmiştir. Komisyonların da Millet Meclisi çalışmalarına muvazi ve aynı usule tabi olmaları itibariyle Komisyonea reddolunan bu kanun teklifinin tekriri müzakere ile ele alınması ve Millî Savunma Bakanının talebi de nazara alınmadan ve onun yokluğunda teklifin müzakere edilerek kabul edilmesi İktüzüğe aykırı olduğundan muhalifim.

Mehmet Atagün
Kırklareli Milletvekili

RİZE MİLLETVEKİLİ İSMAİL SARIGÖZ'ÜN TEKLİFİ

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici madde 4. — Bu kanunun kademe terfi ve aylıklarla ilgili malî hükümlerinin yürürlüğe gireceği malî yılın 1 Eylülüne kadar, yarbay rütbesinde olanların yarıbaylıkta bekleme süresi 3 ve albaylıkta bekleme süresi 6 yıldır.

MADDE 2. — 27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ek fıkra :

27 . 7 . 1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 13 ncü, geçici 18 nci maddeleri a, b, c, d, e, g, h fıkraaları ile 25 . 5 . 1965 gün ve 613 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan nasıp düzeltmelerinden faydalananlar haric olmak üzere, 28 . 5 . 1960 tarihli Millî Birlik Komitesi kararından istifade ile nasıpları 30 Ağustos'a götürülen subaylardan, bu karardan 6 ay ve daha az bir süre faydalananların nasıpları bir önceki 30 Ağustos'a götürülür.

Bu fıkra gereğince nasıpları düzeltilen general - amiral ve albayların terfilerinde düzeltilen nasıpları dikkate alınmaz, bunların terfileri rütbelere mahsus bekleme sürelerini fiilen tamamladıkları tarihten, diğer terfi şartların da haiz olmaları şartı ile yapılır.

Bu nasıp düzeltmesinden maaş farkı ödenmez.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 27 . 7 . 1967 gün ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 18 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ek fıkra :

«25 Mayıs 1965 tarihli ve 613 sayılı Kanun ile 30 Ağustos 1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun geçici 18 nci maddesinin (b) ve (g) fıkraları hükümlerine göre yapılan nasıp düzeltmesinden yararlananlar haric olmak üzere 28 Mayıs 1961 tarihli Millî Mirlık Komitesi kararından 6 ay ve daha az nasıp ilerlemesi alan subayların nasıpları ile 5611 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Kanunun 12, 30 ve 31 nci maddeleri gereğince fiilî hizmetleri başlamış olan ve 10 Ağustos 1967 tarihinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görevli bulunan subayların nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

Subay nasbedildikten sonra muhtelif sebeplerle bir üst rütbeye terfileri gecikmiş olan ve bu gecikme süresi 6 aydan az bulunan subaylar hakkında aynı tarihte mezun olduğu emsalleri gibi işlem yapılır.

Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte general, amiral ve albay rütbesinde bulunan subayların bir üst rütbeye terfilerinde bu kanun gereğince düzeltilen nasıpları dikkate alınmaz. Bu subayların bir üst rütbeye terfileri, o rütbelere mahsus bekleme sürelerini fiilen tamamladıkları tarihte diğer terfi şartlarını da haiz olmaları kaydı ile yapılır.

Rize Milletvekili İsmail Sarıgöz'ün teklifi

Millî Savunma Komisyonunun deęiřtirii

Bu nasıp ılerletilmesinden dolayı yarbay ve daha aşağı rütbedeki subaylardan terfi ve terfihi sırasına girenleri terfi ve terfihi mevcut sicillerine göre derhal yapılır.

Bu nasıp ılerletilmesinden ve terfi ve terfihi lerinden dolayı eski maaş farkları ödenmez.

Bunların aldıkları aylıklarla bu kanunla yükseltilen aylık tutarları arasındaki farkın emeklilik kesenek ve karşılıkları hesaplanarak adlarına borç kaydedilerek aylıklarından % 10 kesilmek suretiyle T. C. Emekli Sandığına ödenir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Savunma Bakanı yürütür.